

Отиде си от нас археологът ст. н. с. д-р Георги Китов

Отиде си, когато бе обзет лудо от амбицията да открива златните духовни и материални знаци на предците ни. Отиде си, когато жадуваше да приближи далечното минало на историята ни до нашия днешен живот. За да

се чувстваме горди, че сме българи. В негова памет ви предлагаме интервюто, с което той гостува в страницата „Личности и застраховане“ на бр. 17/ 2001 г.

Георги Китов показва находки след проникването в камерата на могилата Голяма Косматка през 2006 г.

НЯМА ЗАКОН СРЕЩУ ИМАНЯРИТЕ

● Благодарни сме на ДЗИ за подкрепата

- Г-н Китов, около вашето име се шумя доста след разкопките в Старосел? С какво проучването на грандиозния тракийски храм предизвика такава сензация?

- Разкопките в Старосел предизвикаха сензация не само сред специалистите, но и сред любителите на древни култури и у най-обикновените хора. През юли - октомври в Четиньова могила бе проучен най-големият и представителен тракийски храм на Балканите от края на пети и четвърти век преди Христа. В съседните могили бяха открити царски и аристократични гробове от VI - IV век преди Христа с четири комплекта сребърни украси за конска амуниция, пълен комплект въоръжение, златни и сребърни накити, местни и вносни метални и глинени съдове. Храмът е възлово място на голям култов център от множество скални светилища и няколко десетки могили. В две от тях са открити помалки храмове, използвани и като гробници-мавзолеи.

- При доста мистериозен начин е бил предизвикан интересът ви към разкопките. Какво ви накара да се доверите на такъв анонимен източник?

- В последните дни на декември 1999 г. получих анонимно писмо.

В него ставаше дума за огромна постройка със стълбища, ограда и много големи обработени каменни блокове, представителна фасада, фронтон, блокове с релефна украса и цветни орнаменти. Повечето от тези елементи са характерни за тракийската подмогилна архитектура, но самостоятелно. Такъв подбор може да бъде направен само от специалист. По-късно щях да се почувствам безкрайно виновен, че не съм обърнал внимание на писмото и на няколкото съобщения в подобен дух, оставяни на охраната в института - иманяри работят денонощно, никой не им пречи, имат фургон, багер, огромно куче „вълкодав“. Бяха влезли в едно помещение и бяха започнали да проникват в друго, разграбили колесница и се надяваха на още „иманета“.

- Само при подаден сиг-

нал ли се извършват разкопки?

- За съжаление поради липса на пари се действа така в момента. За да бъдат извършени разкопки, е необходим сигнал, че обектът е застрашен от иманяри и че си заслужава да бъде проучван. И на трето място, да има пари, а този въпрос е доста труден за осъществяване.

- Не се ли налагат санкции върху иманярите, когато плячкосват толкова ценни паметници?

- Ако те бъдат хванати на местопрестъплението, но нищо не се открие в тях, лежат на „топло“ едно денонощие и ги пускат отново на свобода. Законът предвижда наказание, ако си намерил съкровище и си го задържал повече от седмица. За оплячкосване на обекта не се предвижда никакво наказание.

- За това, че сте спасили няколко могили от иманярско нашествие, на вас ви бе отнето разрешителното за година? Какво наложи да действате самоинициативно?

- Каменият гроб в Пейчова могила е бил засечен от иманяри с геофизична апа-

ратура и те са се насочили към него със специален тунел. Нашата поява в Старосел ги е лишила от късмет. Достигнали само на 80 см. От каменната камера те е трябвало да спрат работа и да чакат нашето заминаване, за да продължат. Ние обаче решихме да проследим тунелите им, да разкопаем могилата и попаднахме на един от най-богатите и интересни тракийски гробове, проучван през последните няколко десетилетия в България. Гробът

Георги Китов показва златен венец на тракийски вожд след проникването в камерата на могилата Голяма Косматка през 2006 г.

беше открит и проучен в рамките на един работен ден - 19 август. Мощта и арогантността на иманярската мафия, които познавахме добре от други случаи, ни застави да действваме светкавично и при екстремни условия - проучването завърши след десет вечерта и последните му фази бяха изпълнени на осветление от фарове и електрически фенерчета. Гробът е изключително важен поради факта, че съдържа комплекс от комплекти, които другаде са намирани поединично. Съдържанието е разнообразно и богато - три пълни гарнитури от сребърни украси за конска амуниция, пълен комплект въоръжение, тракийски сребърни съдове, някои с позлата, местни и вносни съдове, накити. При такава изобилие бяхме разочаровани да видим металните съдове, покрити с дълбока платина, от която не се виждаше никаква украса. В умелите ръце

на нашите реставратори през следващите дни съдовете започнаха да оживяват. Четири от тях се оказаха сребърни. Две са фиалите - ниски чаши за пиене на вино и излияния по време на религиозни церемонии. Намирането на фиали при археологически разкопки е равносложно на сензация. За тях се смята, че са знаци на царска и жреческа власт. Едната е гладка и без

Известният траколог Георги Китов е завършил история с профил археология през 1966 г. в СУ „Климент Охридски“. Става д-р на историческите науки през 1977 г. с дисертацията „Животински изображения в тракийското изкуство“ (XII в. - I в. пр. Хр.). От 1989 г. е старши научен сътрудник II степен. Ръководител е на секция „Тракийска археология“ и от 1990 г. е председател на Общото събрание на учените в АИМ - БАН. Има над 150 публикации в България, САЩ, Япония, Швейцария, Гърция и др. страни.

украза, другата е разкошен бръшлянов венец, покрит с дебела позлата. Отново без украса, но с елегантна форма и много добра запазеност е каничка с една дръжка. Редом колкото красив, толкова и рядък съд, известен само от няколко находки в България и една край Виргина до Солун (от гробницата на Филип Македонски). Нашият е най-хубав - не само защото е от сребро, но и заради украсата си. Тялото му е полукълбовидно и рязко преминава в

Изображението е миниатюрно и предизвиква въодушевление по ред причини. То е първото, което показва лов на глиган. Тракийският конник е обърнат надясно, с дясната си ръка е запратил копие в тялото на глиган. По коня тича и спътникът на ездача - любимото му и вероятно куче. Известно беше от анализа на писмените извори и някои археологически паметници, че любимото занимание на тракийските владетели е било ловът. А свещен лов е бил този на глиган. По странно стечение на обстоятелствата четири месеца по-късно открихме Александровската гробница, където са представени ловни сцени, между тях и на глиган. Пръстенът беше последният аргумент, че погребеният е бил тракийски владетел.

- Вашата траколожка експедиция беше ли застрахована?

- Да, ни бяхме подпомогнати от ДЗИ със застраховки. Много сме благодарни на ДЗИ, че ни подкрепиха. Имаше дребни инциденти, но слава богу до ползване на застраховките не се стигна. Но през цялото време бяхме сигурни, че помощта ни е гарантирана.

Разговаря
МАРИЯ МИТЕВА

Георги Китов открива началото на археологическите разкопки - експедиция „Темп“ през лятото на 2008 година

Доктор Китов със семейството си

хоризонтални плещи, има дълговидно изрязана шия и силно издаден навън бръшлянов венец, покрит със златен варак. Бръшляновият венец в древността е символ на скръбта и е свързан с погребалните обичаи. Това навежда на мисълта, че някои съдове с

ЗАСТРАХОВАТЕЛ
прес
ISSN 1310 - 2397

Адрес на редакцията: София 1421, ул. „Крум Попов“ № 45-47, тел. 865 69 80, тел./факс 963 29 80; e-mail: vzastrahovatel@abv.bg
Банкова с/ка „Уникредит Булбанк“ АД IBAN: BG 32 UNCR 7630 100 853 0101
Банков код: BIG UNCR BG SF
Хонорари се изплащат всеки вторник от 15.30 до 17.30 часа.

Предпечатна подготовка
„ТОМЕС ГЛТК“ ООД
Печат „ИЛИНДЕН-2000“ ООД, тел. 962 29 48

Издава „Застраховател прес“ ООД

Основател МАКСИМ МАКСИМОВ

Директор ПЕТЪР АНДАСАРОВ
Отговорен редактор СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ e-mail: slavimir@mail.bg
Редактор ЙОАННА СТЕФАНОВА e-mail: joanna.stefanova@yahoo.com
Секретар на редакцията и арт уредник ЗЛАТКА ВЪЛКАНОВА
Дизайн РАЙНА ПАНОВА e-mail: zastrahovatel_reni@abv.bg
Коректори: ГАЛИЯ ЛУЦОВА, МАРИЯ БОЗЕВА
Фотоилустрация ХАЧИК РУМЯН

Водещ броя ЙОАННА СТЕФАНОВА

Редакционен съвет: проф. д-р на ик. н. ХРИСТО ДРАГАНОВ, проф. д-р НЕНО ПАВЛОВ, доц. д-р ГЕОРГИ НИКОЛОВ, ДАНИЕЛА КОНОВА, РУМЕН ЯНЧЕВ, ДИМИТЪР ЖЕЛЕВ, НЕДЯЛКО ЧАНДЪРОВ

За точността и верността на публикуваните материали в специализираните страници на вестника отговорност носят застрахователните дружества, които са ги предоставили.

Редакционен броят е приключен на 19.09.2008

Редакционна колегия:
АСЯ АКСЕНТИЕВА, АТАНАС ТАБОВ,
ВАЛЕРИ АЛЕКСИЕВ,
доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА,
ЙОРДАН ГЕНЧЕВ, ТЕМЕНУГА НЕНОВА,
МАКСИМ МАКСИМОВ

Комисия за финансов надзор
Председател АПОСТОЛ АПОСТОЛОВ
Управление „Застрахователен надзор“
Ръководещ РАЛИЦА АГАЙН
София 1303, ул. „Шар планина“ № 33,
тел. 02/94 04 999, факс 02/829 43 24

Асоциация на българските застрахователи:
Председател ОРЛИН ПЕНЕВ
Зам.-председател ДАНЧО ДАНЧЕВ
Главен секретар ЖЕНИ ПАРПУЛОВА
Председател на Контролния съвет
ПЕТЪР АВРАМОВ
София, ул. „Граф Игнатиев“ №2, тел. 980 51 25

Гаранционен фонд
Председател на УС и изпълнителен директор
БОРИСЛАВ МИХАЙЛОВ

Генерален секретар НИКОЛАЙ СОТИРОВ
София 1000, ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет. 4,
тел.: 02/980 30 49, 980 66 72

Асоциация на застрахователните брокери в България
Председател на УС доц. д-р ЯНАКИ АНДРЕЕВ
Зам.-председател КРАСИМИР ЖЕЧЕВ
Секретар АНЕТА ПЕТРОВА, тел. 846 72 54
Председател на Контролната комисия КОСТАДИН ПЕЕВ
1504 София, ул. „Екзарх Йосиф“ №80 (гараж №2).
ТБ „Хеброс“ АД - клон НЦЦП - Сердика, б.к. 80075273,
банкова сметка №1052803714

Фондация „Проф. д-р Велеслав Гаврийски“
Председател проф. д-р НЕНО ПАВЛОВ
Зам.-председатели: ТЕМЕНУГА НЕНОВА,
МАКСИМ МАКСИМОВ

Главен секретар доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА
1504 София, ул. „Екзарх Йосиф“ №80 (гараж № 2)